

Zelf zorg inkopen met een persoonsgebonden budget (PGB)

Inleiding

In Nederland bent u door de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten verzekerd voor zorg die u nodig heeft bij onder meer langdurige ziekte, handicap of ouderdom. De zorg die u nodig heeft, kan dan rechtstreeks door een zorginstelling aan u geleverd worden. Bijvoorbeeld verpleging en verzorging bij u thuis of verblijf in een instelling.

U ontvangt de zorg in dat geval in natura. Maar het kan ook anders. Namelijk met een persoonsgebonden budget, ook wel PGB genoemd. In dat geval ontvangt u geld waarmee u zelf de zorg kunt inkopen.

Deze brochure geeft informatie over het PGB. Informatie over zorg in natura kunt u opvragen bij het zorgkantoor. De telefoonnummers van de zorgkantoren staan achterin deze folder. Daar vindt u ook de adressen van andere organisaties die u behulpzaam kunnen zijn bij het aanvragen van een PGB.

Vrijheid...

Met een PGB krijgt u een bepaalde hoeveelheid geld, waarmee u zelf zorg inkoop. U kunt op die manier veel zelf regelen, zodat u niet afhankelijk bent van zorginstellingen.

Wanneer u het prettig vindt zelf afspraken te maken met zorgverleners, dan is een PGB wellicht wat voor u. Omdat u bijvoorbeeld iemand in uw omgeving kent die de zorg kan leveren. U kunt dan immers zelf de dagen en tijden afspreken waarop uw zorgverlener komt. Veel mensen met een PGB waarderen bovendien dat ze met een vaste zorgverlener werken die ze zelf kiezen.

...en verantwoordelijkheid

Zelf regelen met een PGB geeft niet alleen meer vrijheid. Er zit ook werk en verantwoordelijkheid aan vast. U moet bijvoorbeeld een administratie bijhouden en een overeenkomst afsluiten met uw zorgverlener. Ook moet u verantwoording afleggen over uw PGB-uitgaven. U moet daarom de voordelen en de nadelen van een PGB goed tegen elkaar afwegen. Deze folder kan u daarbij helpen.

De zes zorgfuncties

De AWBZ kent zes zorgfuncties:

- persoonlijke verzorging;
- verpleging;
- ondersteunende begeleiding;
- activerende begeleiding;
- behandeling;
- verblijf (tijdelijk of langdurig).

Voor behandeling en langdurig verblijf kunt u geen PGB krijgen, die zorg krijgt u altijd in natura. Als u in een instelling verblijft, komt u niet in aanmerking voor een PGB omdat u dan van de instelling alle zorg krijgt die u nodig heeft. U kunt wel een PGB krijgen voor tijdelijk verblijf (logeeropvang).

De eerste stap op weg naar zorg

Om te bepalen of u in aanmerking komt voor een PGB, wordt eerst vastgesteld welke zorg u nodig heeft. Dat is de indicatiestelling. Deze indicatiestelling gebeurt door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Het CIZ stelt in een indicatiebesluit vast, welke zorg u nodig heeft.

Het adres van het CIZ kunt u opvragen bij het zorgkantoor. Het telefoonnummer van het zorgkantoor in uw regio staat achter in deze brochure. U kunt ook kijken op www.ciz.nl. Voor jeugdigen met een psychiatrische aandoening stelt het Bureau Jeugdzorg de indicatie vast (www.jeugdzorg.nl).

Voorbeeld:

Mevrouw J. is 78 jaar en heeft per week tussen de vier en zeven uur persoonlijke verzorging en één uur verpleging nodig. Het CIZ zal haar dan voor persoonlijke verzorging indiceren en voor verpleging. Het PGB voor persoonlijke verzorging bedraagt voor mevrouw J. € 7.785 per jaar. Het PGB voor verpleging bedraagt € 3.645 per jaar. Zij krijgt daarom een PGB toegekend van € 11.430 per jaar. Hier gaat nog een bedrag af dat mevrouw J. zelf moet betalen: haar eigen bijdrage. Mevrouw J. kan nu zelf de zorg inkopen die zij nodig heeft.

Wel of geen PGB? Aan u de keus!

U bent niet verplicht om een PGB te nemen. De keuze is altijd aan u. U kunt dus ook (blijven) kiezen voor zorg in natura, waarbij de zorginstelling de zorg rechtstreeks regelt. Kiest u wel voor een PGB en blijkt het toch niet iets voor u te zijn, dan kunt u altijd overstappen op zorg in natura.

Persoonsgebonden budget

- Zelf bepalen door wie, wanneer, waar en hoe de benodigde zorg wordt verleend
- Zelf personeel werven
- Afspraken maken
- Administratie bijhouden
- Verantwoording afleggen

Zorg in natura

- Vrijwel geen administratie
- Kans op wisselende zorgverleners
- Zorgverlening kan op wisselende tijdstippen plaatsvinden

Wat gebeurt er na de indicatiestelling?

Nadat het CIZ of het Bureau Jeugdzorg bepaald heeft welke zorg u nodig hebt en u voor het PGB kiest, stelt het zorgkantoor uw budget officieel vast. Net als bij zorg in natura betaalt u bij een PGB, een inkomensafhankelijke eigen bijdrage als u ouder bent dan 18 jaar. Deze bijdrage wordt automatisch in mindering gebracht op het toegekende PGB.

Het zorgkantoor stuurt u een beschikking waarin staat dat u een PGB is toegekend. In deze toekenningsbeschikking staat precies vermeld uit welk bedrag uw PGB bestaat, voor welke periode uw budget geldt en wanneer het PGB wordt uitbetaald. U bent nu budgethouder. Het zorgkantoor maakt het PGB over op uw rekening. Afhankelijk van de hoogte van het PGB gebeurt dat in maandelijkse betalingen, per kwartaal, per half jaar of in één keer.

U krijgt een PGB en wat nu?

En dan is het moment daar: nu gaat er gebeuren waar het bij een PGB allemaal om draait. U kunt op uw eigen voorwaarden een zorgovereenkomst sluiten met een zorgverlener die u zelf uitkiest. Dat kan iemand uit uw familie of een kennis zijn. Maar ook een zorgverlener die nu al regelmatig zorg verleent. U kunt ook zorg inkopen bij een zorginstelling of een particulier bureau. Een belangrijke voorwaarde is dat u kwalitatief verantwoorde zorg inkoop.

U krijgt model-zorgovereenkomsten. In de zorgovereenkomst vermeldt u welke soort zorg u hebt afgesproken en de prijs die u daarvoor betaalt. Deze zorgovereenkomst wordt door u én uw zorgverlener ondertekend.

De zorgverlener kan een instelling of een persoon zijn. Als u een zorgovereenkomst afsluit met een persoon bent u daardoor werkgever. U heeft dan te maken met het arbeidsrecht. Als een werknemer op meer dan drie dagen per week voor u werkt, krijgt u bovendien te maken met de inhouding en afdracht van loonbelasting en sociale premies.

SVB Servicecentrum PGB

Veel budgethouders vinden het prettig om zelf hun PGB te kunnen beheren. Maar arbeidsrecht en belastingrecht zijn ingewikkeld. Het Service-centrum PGB van de SVB (Sociale Verzekeringsbank) kan u daarbij gratis ondersteunen. Als een werknemer op meer dan drie dagen per week voor u werkt, kunt u de SVB vragen om de salarisadministratie voor u te verzorgen.

Verder voert de SVB voor alle budgethouders de volgende taken uit:

- Als uw werknemer ziek is, zal de SVB zorgdragen voor de wettelijk verplichte loonbetaling. U kunt uw PGB dan gebruiken om een vervangende zorgverlener te betalen.
- De SVB beantwoordt telefonisch uw vragen op het terrein van arbeidsrecht.
- De SVB stuurt u model-zorgovereenkomsten toe.

Het adres van de SVB staat op pagina 9 in deze brochure. De SVB geeft ook een eigen brochure uit over de werkzaamheden van het Servicecentrum PGB.

Verantwoording afleggen

U mag het PGB alleen besteden aan de inkoop van de volgende zorgsoorten:

- persoonlijke verzorging;
- verpleging;
- ondersteunende begeleiding;
- activerende begeleiding;
- tijdelijk verblijf (logeeropvang).

U legt aan het zorgkantoor verantwoording af over uw uitgaven. Afhankelijk van de hoogte van uw PGB is dat eens per half jaar of eens per jaar. U krijgt daarvoor een

verantwoordingsformulier van het zorgkantoor. Het zorgkantoor controleert of u het opgaaformulier correct heeft ingevuld. Ook kan het zorgkantoor de declaraties en zorgovereenkomsten bij u opvragen. Het PGB dat u niet aan zorg uitgeeft, moet u terugbetalen aan het zorgkantoor.

Tot slot moet u ieder jaar een betalingsoverzicht voor de belastingdienst invullen, zodat de belastingdienst weet welke zorgverleners door u worden betaald. U ontvangt hiervoor een standaardformulier van het zorgkantoor. Om overzicht te houden op de besteding van het PGB is het handig om een aparte rekening voor het PGB te openen.

Schematisch stappenplan

- Stap 1 U vraagt een indicatie aan bij het CIZ
- Stap 2 Het CIZ stelt vast hoeveel zorg u nodig heeft
- Stap 3 U kiest tussen een PGB en zorg in natura
- Stap 4 Het zorgkantoor kent een PGB toe
- Stap 5 Het zorgkantoor betaalt een PGB op uw rekening
- Stap 6 U koopt zorg in
- Stap 7 U legt verantwoording af aan het zorgkantoor
- Stap 8 U betaalt niet uitgegeven geld terug aan het zorgkantoor

Meer informatie?

Het zorgkantoor

Nederland is verdeeld in zorgregio's, waarin zorgkantoren het PGB uitvoeren. Bij het zorgkantoor kunt u meer informatie over het PGB krijgen, waaronder een uitgebreidere brochure over het PGB. Op pagina 10 vindt u de telefoonnummers van alle regionale zorgkantoren.

Budgethoudersvereniging Per Saldo

Voor informatie, advies en (juridische) ondersteuning over alle vormen van het PGB kunt u ook terecht bij Per Saldo. Dit is de vereniging van budgethouders in Nederland. Zij hebben ondermeer een informatietelefoon. Ook kunt u vragen per e-mail stellen.

Tel: 0900 - 742 48 57 (à e 0,20 per minuut), e-mail: info@pgb.nl, Internet: www.pgb.nl

Naar Keuze / Federatie van Ouderverenigingen

Verstandelijk gehandicapten (of hun ouders) met vragen over een PGB kunnen voor informatie ook terecht bij het budgethoudersnetwerk Naar Keuze en de Federatie van Ouderverenigingen. Tel.: 030 - 236 37 89, e-mail: utrecht@fvo.nl, Internet: www.naarkeuze.nl

Steunpunten PGB

In steeds meer regio's zijn er steunpunten PGB. Het steunpunt PGB geeft informatie, advies en ondersteuning aan budgethouders en aan iedereen die meer over het PGB wil weten of een PGB wil aanvragen. Voor het adres van het dichtstbijzijnde steunpunt zie: www.pgb.nl.

MEE-organisatie

In elke regio vindt u een MEE-organisatie die informatie, advies en ondersteuning kan bieden, ook bij het PGB. MEE-organisaties staan open voor iedereen met een handicap of chronische ziekte. Voor adressen van de dichtstbijzijnde MEE-organisatie kunt u terecht

op www.mee.nl en bij MEE-Nederland te Utrecht. Telefoon: 030 - 236 37 07,
Internet: www.meenederland.nl.

SVB Servicecentrum PGB

Telefoon: 030 - 264 82 00
E-mail: servicecentrumpgb@svb.nl
Fax: 030 - 264 82 09
Internet: www.svb.nl/servicecentrumpgb
Postadres: Postbus 8038, 3503 RA Utrecht

Ook kunt u informatie vinden op de speciale PGB-website van het College voor
zorgverzekeringen: www.pgb.cvz.nl.

Telefoonnummers van de zorgkantoren

Groningen	050 - 523 33 30
Friesland	058 - 291 38 27
Drenthe	038 - 456 69 07
Zwolle	038 - 456 69 07
Twente	053 - 485 38 49
Apeldoorn, Zutphen e.o.	0900 - 82 12 488*
Midden IJssel	0570 - 68 70 55
Arnhem	053 - 485 38 46
Nijmegen	040 - 297 51 54
Utrecht	0900 - 82 12 488*
Flevoland	038 - 456 69 07
't Gooi	0900 - 82 12 488*
Noord-Holland-Noord	072 - 527 80 88
Kennemerland	010 - 244 62 98
Zaanstreek/Waterland	038 - 456 69 07
Amsterdam	0900 - 82 12 488*
Amstelland en de Meerlanden	071 - 582 59 37
Zuid-Holland Noord	071 - 582 59 37
Haaglanden	070 - 376 02 34
Delft Westland Oostland	010 - 242 27 46
Midden Holland	0183 - 68 17 50
Rotterdam	010 - 244 62 98
Nieuwe Waterweg Noord	010 - 242 27 46
Zuid-Hollandse eilanden	076 - 524 35 65
Waardenland	0183 - 68 17 50
Zeeland	0113 - 27 47 78
West-Brabant	076 - 524 35 65
Midden Brabant	040 - 297 51 55
Noordoost Brabant	040 - 297 51 56
Zuidoost Brabant	013 - 594 91 06
Noord en Midden Limburg	040 - 297 51 57
Zuid Limburg	046 - 459 52 52

*5 cent per minuut

Begrippenlijst

Zorg in natura

Zorg die aan u geleverd wordt door een instelling. U hoeft zelf de financiering niet te regelen. U betaalt wel een eigen bijdrage.

PGB

Het persoonsgebonden budget is een regeling waarbij u geld ontvangt om zelf uw zorg in te kopen.

Zorgkantoor

In elke regio wordt de PGB-regeling uitgevoerd door een zorgkantoor. Deze treedt in de regio op namens alle zorgverzekeraars. Dat wil zeggen dat u als budgethouder altijd te maken heeft met het zorgkantoor in de regio waar u woont. De adressen van de zorgkantoren kunt u vinden op de website van Zorgverzekeraars Nederland: www.zn.nl.

CIZ

Het regionaal indicatie-orgaan is een instantie die voor een bepaalde regio de indicatiebesluiten verzorgt. Het CIZ heeft daarvoor indicatiestellers in dienst. Zij beoordelen uw zorgvraag objectief en onafhankelijk van het zorgkantoor en de zorgverlenende instanties. Uw zorgbehoefte staat centraal bij het vaststellen welke zorg voor u gewenst of noodzakelijk is. De adressen van de indicatieorganen kunt u vinden op de website van Centrum Indicatiestelling Zorg: www.ciz.nl.

Het College voor zorgverzekeringen (CVZ) coördineert en financiert de uitvoering van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ).

Postbus 320, 1110 AH Diemen

www.cvz.nl

www.pgb.cvz.nl

Deze brochure kwam tot stand in januari 2007. Uiteraard kunnen er veranderingen zijn opgetreden als u deze brochure in handen krijgt. Aan de tekst in deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.